

Stichting Veilig Ontwerp en Beheer: doel en activiteiten

*M.M.A. Schillings**

Veiligheid in de samenleving begint bij het ontwerpen of beheren van gebouwen, ruimten en producten. Stichting Veilig Ontwerp en Beheer richt zich op dit onderwerp. Een korte beschouwing over doel en activiteiten van de stichting.

Stichting Veilig Ontwerp en Beheer (SVOB) is de Nederlandse tak van een internationale groep organisaties die kennis ontwikkelen en uitwisselen op het gebied van veilig ontwerpen, Crime Prevention Through Environmental Design (CPTED).

Sinds vijf jaar is Stichting Veilig Ontwerp en Beheer (SVOB) er voor diegenen die zich vanuit hun beroep of functie bezighouden met het ontwerpen en of beheren van gebouwen, ruimten en producten, zoals projectontwikkelaars, stedenbouwkundigen, veiligheidskundigen, architecten, adviseurs op het gebied van sociale veiligheid, woningbouwcorporaties en gemeenten.

Kennisplatform

SVOB is een kennisplatform. Jaarlijks organiseert SVOB voor haar leden - of organiseren haar leden zelf - onder meer een aantal informatieve workshops. Deze behandelen uiteenlopende onderwerpen, zoals veiligheid in en rond scholen, ondergronds bouwen, veiligheid op stations en wonen op bedrijventerreinen.

Verder is SVOB bezig met het ontwikkelen van methoden en technieken om sociale veiligheid in het ontwerp te optimaliseren. Een van deze methodes is 'Sociaal Veilige Stad'.

Op het gebied van sociaal veilig ontwerpen is er in Nederland nog niet veel literatuur verschenen. Het handboek dat er wel is, is het 'Handboek Sociaal Veilig Ontwerpen' van Van der Voordt en Van Wegen (1990). Dit handboek wordt op dit moment door experts, leden van de SVOB, herschreven.

De SVOB-workshops en -activiteiten worden in de eerste plaats voor haar leden georganiseerd, maar ook derden zijn welkom. De workshops zijn het moment om elkaar te ontmoeten en kennis uit te wisselen. Meer informatie over de SVOB en haar activiteiten kunt u vinden op onze pas vernieuwde website: www.e-doca.eu.

* Myrthe Schillings is junior onderzoeker bij DSP-groep bij het team Sociaal Veilig Ontwerpen en Beheer. Daarnaast is zij actief bij de SVOB en bij E-DOCA.

Internationaal netwerk

De aanpak van sociale veiligheidsproblemen in ontwerp en beheer wordt uitvoerig behandeld tijdens lezingen en congressen, in artikelen en onderzoeken door nationale (SVOB) en internationale organisaties. De International CPTED Association (ICA) is de wereldwijde CPTED-koepel. De Europese ICA-tak is de European Design Out Crime Association (E-DOCA). Onder dit Europese samenwerkingsverband vallen onder andere de Engelse Design Out Crime Association (DOCA) en SVOB.

Externe en sociale veiligheid

Bij veiligheid worden twee soorten onderscheiden: externe (ook wel fysieke) veiligheid (rampenbestrijding en brandveiligheid) en sociale veiligheid (criminaliteit, zowel objectief vast te stellen criminaliteit zoals inbraak, diefstal, geweld en vandalisme als onveiligheidsgevoelens).

Externe veiligheid is door wet- en regelgeving (onder meer in het Bouwbesluit) voor een deel gewaarborgd. Sociale veiligheid is niet of nauwelijks terug te vinden in de wet- en regelgeving. Betrokkenen bij het bouwproces, zoals de opdrachtgever, gemeente, projectontwikkelaar en architect, dienen rekening te houden met sociale veiligheid. Waar zitten in het ontwerp mogelijke criminogene onderdelen en hoe kunnen die met creatieve ontwerpen en/of beheermaatregelen worden opgelost? Dergelijke vragen moeten beantwoord worden, liefst voordat de bouw start want achteraf oplossen is meestal een doorn in het oog voor het ontwerp en bovendien kostbaarder.

Vier criteria

De vier criteria voor sociaal veilige ontwerpen luiden als volgt:

- ▶ *Zichtbaarheid:*
gebruikers van een gebied moeten het gebied kunnen overzien en het gevoel hebben dat andere aanwezigen hen kunnen zien. Goede verlichting is daarbij noodzakelijk, zonder dat schijnveiligheid gewekt wordt.
- ▶ *Toegankelijkheid:*
een duidelijke routing met goede oriëntatiemogelijkheden is belangrijk voor een positieve beleving. Tegelijkertijd moet goed nagedacht worden over de plaatsen waar juist geen mensen gewenst zijn.
- ▶ *Attractiviteit:*
plezierige materialen en kleuren, prettige verlichting en een hele en schone omgeving dragen bij aan een veilig gevoel van de gebruikers.
- ▶ *Zonering:*
voor bezoekers en beheerders moet duidelijk zijn welke status een gebied heeft (privé, semi-privé, semi-openbaar of openbaar) en welke functie een locatie heeft.